

УДК: 378.147.001.85:17.022.1

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

доц. Лутаєва Т.В., ас. Мосенцева С.М.

Кафедра педагогіки та психології

У період сьогодення зусилля освітян концентруються на пошуку найбільш ефективних шляхів формування та розвитку професійної культури викладача. Виникла потреба у вивченні особливостей формування педагогічних цінностей майбутнього працівника вищого навчального закладу.

Метою даних матеріалів є висвітлення сутності педагогічних цінностей та окреслення шляхів їх формування у майбутніх фахівців вищої медичної та фармацевтичної школи.

Діяльність майбутніх фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 8.12010007 «Лабораторна діагностика» у період педагогічної практики є аналогом професійної діяльності педагога, тому що адекватно її змісту й структурі організується в реальних умовах вищого навчального закладу (ВНЗ) й дозволяє усвідомити відповідальність і різнобічність роботи викладача, формувати педагогічні цінності.

Професійна діяльність викладача залежить від його вибіркового ставлення до цінностей. Цінність – це те, що є найбільш бажаним, важливим для людини; те, що людина цінує; все те, що має значущий характер. У науковій літературі, крім поняття «цінності», зустрічаємо поняття «ціннісні орієнтації». Ціннісні орієнтації – це вибіркоче ставлення до сукупності матеріальних, соціальних і духовних благ та ідеалів, що розглядаються як об'єкти мети й засоби для задоволення потреб особи чи соціальної групи.

Однією з найважливіших проблем педагогічної науки є визначення сутності педагогічних (освітніх) цінностей. В.О.Сластьонін називає педагогічними цінностями «норми, які регламентують педагогічну діяльність і виступають як пізнавально-діюча система...» [2, с. 165]. Н.О.Ткачова пропонує таке визначення поняття «освітні цінності»: «це система соціальних норм, концептуальних ідей, значень, смислів, ідеалів, що відображає про-

відні гуманістичні пріоритети суспільства та виступає головним орієнтиром для розвитку освітньої системи в цілому» [3, с. 406].

Зміст педагогічної практики, організованої на базі кафедри педагогіки та психології НФаУ, передбачає формування педагогічних цінностей майбутніх фахівців вищої медичної та фармацевтичної школи шляхом роботи з нормативно-правовою документацією з організації навчально-виховного процесу у ВНЗ (законодавчою документацією, галузевими стандартами вищої освіти, навчальними планами, робочими програмами, методичними матеріалами, посадовими інструкціями); проведення «круглого столу» на тему «Сучасний освітній простір: проблеми та перспективи»; відвідування бібліотек, музеїв, лабораторій, що діють на базі ВНЗ та за його межами; ознайомлення з педагогічним досвідом конкретного ВНЗ та ін.

Організація педагогічної практики дозволяє майбутнім фахівцям усвідомити, що у період сьогодення місія ВНЗ не вичерпується освітою у вузькому, повсякденному її розумінні. Перед вищою школою стоять широкі суспільні завдання. Крім спеціалізації, що прокладає випускникові вузький шлях у професійному розвитку, ВНЗ покликаний сформувати та зростити особистість.

Студенти звертають увагу на те, що серед основних завдань ВНЗ, визначених Законом України «Про вищу освіту», є: формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян; налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту, мистецтва і культури та ін. [1].

Корисним для ознайомлення студентів з інформацією про ціннісні орієнтації видатних учених-медиків (фармацевтів), які створювали та розвивали освітні й наукові традиції у ВНЗ м. Харкова, зокрема в НФаУ, є відвідування Музею фармації. Проведення музейної екскурсії та її обговорення дозволяє студентам ознайомитися та проаналізувати історико-педа-

гогічні джерела, де висвітлено та відбито ціннісне ставлення до дійсності кращих представників вищої медичної й фармацевтичної школи Харкова.

Ефективним є формування ціннісних орієнтацій майбутнього освітянина завдяки вивченню та аналізу студентами педагогічного досвіду вітчизняних науково-педагогічних працівників. Студенти переконуються, що справжній педагог повинен бути обізнаним з провідними тенденціями оновлення світового освітнього простору; уміти на належному рівні виконувати свою професійну діяльність; мати самостійне критичне мислення; мати здатність генерувати ідеї, адаптуватися у мінливих професійних та життєвих ситуаціях; бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах; самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня та ін.

Таким чином, досвід організації практичної підготовки студентів НФаУ свідчить, що педагогічна практика є засобом підготовки майбутніх фахівців до різносторонньої педагогічної діяльності у ВНЗ, є підґрунтям професійної культури майбутнього викладача та обумовлює інноваційний розвиток ВНЗ України, зокрема медико-фармацевтичного спрямування.

Педагогічна практика сприяє розвитку світоглядної концепції майбутнього працівника вищої медичної та фармацевтичної школи, що базується на принципах гуманізму, загальнолюдської моралі, поваги до людей; передбачає поєднання ціннісної орієнтації людини відкритого суспільства з патріотизмом; націлює на формування та удосконалення педагогічної майстерності.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 [Електронний ресурс] // Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Слостенин В.А. Психология и педагогика: учеб. пособие для студ. / В. А. Слостенин, В. П. Каширин. – М. : «Академія», 2003. – 477 с.
3. Ткачова Н.О. Історія розвитку цінностей в освіті / Н.О.Ткачова. – Харків : Видавничий центр ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2004. – 423 с.